

Ποιμαντική Έπίσκεψις στην Τσεχία και Σλοβακία

ΜΕ την Χάρι του Θεού και την εὐλογία τοῦ ἀσθενούντος Σεβασμ. Μητροπολίτου καὶ Πατρὸς ἡμῶν κ. Κυπριανοῦ, πραγματοποιήθηκε ἡ τρίτη ποιμαντική ἐπίσκεψις τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Γαρδικίου κ. Κλήμεντος στὶς μικρὲς Κοινότητές μας Τσεχίας καὶ Σλοβακίας, μὲ ιδιαίτερα ἀγαθὰ καὶ ἐλπιδοφόρα ἀποτελέσματα.

Τσεχία

Ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης μὲ συνοδοὺς τοὺς ὑποδιακόνους Ἀπόστολο Φύκια καὶ Κυπριανὸ Κουτσολιᾶκο ταξίδευσε ἀεροπορικῶς γιὰ τὴν Βιέννη τῆς Αὐστρίας τὴν Πέμπτη, 15/28.6.2012. Ἀπὸ ἐκεῖ, μετέβη ὀδικῶς στὸ Γιεζντοβίτσε τῆς Τσεχίας, πλησίον τῆς πόλεως Γιχλάβα, μὲ ὄδηγὸ τὸν μεταφραστή του καὶ στὴν ἐπίσκεψι αὐτῆ Τσέχο Ἱερέα μας ποὺ διακονεῖ στὴν Ἑλλάδα Αἰδεσιμ. π. Γεώργιο Γιάν, Δρ Θεολογίας. Στὸ Γιεζντοβίτσε, ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὸν Αἰδεσιμ. π. Ἱερεμία Τσβᾶκ καὶ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειά του στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου Μαξίμοβιτς καὶ κατέλυσε σὲ οἶκημα φιλοξενίας.

• **Τὴν** Παρασκευή, 16/29 Ἰουν., μετὰ ἀπὸ συζήτησι μὲ τὸν π. Ἱερεμία στὴν νεόδμητη μικρὴ μὲν, ἀλλὰ ἐξυπηρετικὴ Ἐνοριακὴ Αἴθουσα, ρυθμίστηκαν θέματα σχετικὰ μὲ τὴν διακόσμησι καὶ ἀγιογράφησι τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.

Τὸ μεσημέρι, ὁ Θεοφιλέστατος μὲ τὴν συνοδία του μετέβησαν στὴν πόλι Μπροσκοβίτσε, ἡ ὁποία ἀριθμεῖ 790 χρόνια γνωστοῦ ἱστορικοῦ βίου, 50 περίπου χλμ. βορείως τῆς δευτέρας σὲ μέγεθος πόλεως τῆς Τσεχίας Μπρνό. Ἐκεῖ, ὁ ἐξ Ἑλλάδος Ἐπίσκοπος ἔγινε δεκτὸς μὲ τιμὴ καὶ θέρμη

στὸ Δημαρχεῖο τῆς πόλεως ἀπὸ τὸν Δήμαρχο κ. Jaroslav Dohnalek, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεζήτησε φιλικὰ καὶ ἀνεφέρθησαν στὴν προοπτικὴ ἰδρύσεως Ὁρθοδόξου Ναοῦ στὴν πόλι. Στὴν συνάντησι προσῆλθε καὶ ὁ ἐκ Πράγας Κληρικὸς μας Ἱερομόναχος π. Γοράσδος (Βόπατρνυ), Δρ Θεολογίας. Τὴν συνάντησι καὶ γενικὰ τὸ

πρόγραμμα του Θεοφιλ. κ. Κλήμεντος στην πόλι αυτή είχε συντονίσει ὁ ἐκ τοῦ Ποιμνίου ἡμῶν Ἀναγνώστης Ἰωάννης Μάχατς, ἱατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, κάτοικος τῆς πόλεως. Μετὰ μία σύντομη ξενάγησι στὴν πόλι, ἔγινε ἐξωτερικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ οἰκήματος μετὰ τοῦ χώρου, ὅπου πρόκειται σὺν Θεῷ νὰ ἀνεγερθῆ νέος Ἱερὸς Ναὸς μας.

Ἐν συνεχείᾳ, στὴν Αἴθουσα Τέχνης τῆς πόλεως («Γκαλερί»), δίπλα στὸ Δημαρχεῖο, ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης ἔδωσε μία Διάλεξι, ἡ ὁποία εἶχε προεξαγγελθῆ, μὲ θέμα: «*Ἡ Οἰκονομικὴ Κρίσις στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Κόσμο – Μία Πνευματικὴ Προσέγγισις*». Ἐνώπιον δεκάδων ἀκροατῶν, κατὰ βάσιν λογίων καὶ πε-

παιδευμένων ἀνθρώπων, ἡ Διάλεξις ἀπεδίδετο ἑλληνικὰ μὲ ταυτόχρονη μετάφρασι στὰ τσεχικὰ ἀπὸ τὸν π. Γεώργιο. Τὸν Ἐπίσκοπο παρουσίασε ὁ ἀδ. Ἰωάννης ὁ ἱατρός. Προξενήθηκε δὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ ἐτέθησαν πολλὰ ἐρωτήματα ἀπὸ τὸ ἀκροατήριο, τὰ ὁποία ἔδωσαν ἀφορμὴ στὸν Ὁμιλητὴ νὰ ἀναπτύξη ἀρκετὲς παραμέτρους τοῦ θέματος καὶ κυρίως νὰ παρουσιάσῃ τὶς θέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας σὲ σημαντικὰ θέματα, δίδων μὲ σαφήνεια καὶ εἰρηνικὴ διάθεσι μίᾳ οὐσιαστικῇ μαρτυρίᾳ Ἀληθείας, ἡ ὁποία φάνηκε νὰ κεντρίζῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ νὰ δημιουργῆ σοβαρὸ προβληματισμό. Ἄλλωστε, σὲ μία ἱστορικὴ ἀναδρομὴ πού ἔγινε, ἐντοπίσθησαν οἱ ἀσθένειες τοῦ συγχρόνου δυτικοῦ πολιτισμοῦ ὡς ὀφειλόμενες κατὰ μεγάλο μέρος στὴν ἔκπτωσι τοῦ Δυτικοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀρχικὰ διὰ τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

Γενικά, ἀπὸ τὴν ὄλη παραμονὴ στὴν πόλι Μποσκοβίτσε, ἡ αἴσθησις ἦταν ὅτι Χάριτι Θεοῦ ἀνοίχθηκε θύρα, ἡ спорὰ ἔπесе καὶ διατηροῦνται βάσιμες ἐλπίδες γιὰ καλὴ συνέχεια, ἰδίως διὰ τῆς ἀναμενομένης δημιουργίας Ὁρθοδόξου Ναοῦ.

• **Τὸ Σάββατο, 17/30 Ἰουν.**, ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης εἶχε τὸ πρωῖ συνάντησι γιὰ ἐνημερωτικὰ θέματα μὲ τοὺς πατέρας Ἱερεμία καὶ Γοράσδο στὴν Αἴθουσα τοῦ Ναοῦ στὸ Γιεζντοβίτσε.

Ἀργότερα, ἔγινε μετάβασις ὀρειβατικῶς σὲ παρακείμενο λόφο μέσῳ τοῦ δάσους, γιὰ τὴν καλύτερη γνωριμία μὲ τὸ ἐξαιρετικὸ κάλλους φυσικὸ περιβάλλον καὶ τὴν ὠραιότητα τοῦ τοπίου.

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης εἶχε ὑπαίθρια συνάντησι στὸ Γι-εζντοβίτσε μὲ ἀρκετοὺς συγκεντρωθέντας, Ὁρθοδόξους καὶ μὴ, παρόντος καὶ τοῦ Δημάρχου τοῦ χωριοῦ. Κατ' αὐτήν, συζητήθηκαν καὶ ἀπαντήθηκαν πολλὰ ἐρωτήματα τῶν παρισταμένων, ἐπὶ πνευματικῶν, ἱστορικῶν, ὁμολογιακῶν καὶ τρεχόντων θεμάτων. Τὸ ἐνδιαφέρον ἑτεροδόξων τινῶν ἦταν ἐντυπωσιακὸ καὶ ἡ εὐχὴ γιὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἔντονος...

Ἐν συνεχείᾳ, ἐψάλη ὁ Ἀναστάσιμος Ἑσπερινὸς στὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, μετὰ τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου Μαξίμοβιτς, χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου. Χρησιμοποιήθηκαν τσεχικά, ἑλληνικά καὶ σλαβονικά.

Κατόπι, στὴν Αἴθουσα τοῦ Ναοῦ, μικρὰ Σύναξις μὲ τοὺς Κληρικοὺς γιὰ ποιμαντικὰ καὶ λειτουργικὰ θέματα.

• **Τὴν** Κυριακή, 18 Ἰουν./1 Ἰουλ., Δ' Ματθαίου, προεωρτάσθη κατὰ μία ἡμέρα ἡ Ἐορτὴ καὶ Πανήγυρις τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Μαξίμοβιτς, πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πιστῶν. Μετὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, τελέσθη ἡ ἐόρτιος Θ. Λειτουργία. Ὁ Θεοφιλ. Γαρδικίου κ. Κλήμης ἐλειτούργησε μὲ τὸν Ἐφημέριο τοῦ Ναοῦ π. Ἱερεμία Τσβάκ, τὸν Ἱερομόναχο π. Γοράσδο, τὸν π. Γεώργιο Γιὰν καὶ τὸν διαμένοντα πλέον στὴν Τσεχία π. Χαρίτωνα Μράζεκ. Ἐκοινώνησαν ἀρκετοὶ πιστοί, παιδιὰ καὶ ἐνήλικες. Παρέστησαν μαζί μὲ τοὺς Τσέχους, οἱ δύο Ἑλληνες ὑποδιάκονοι, μία οἰκογένεια Ρουμάνων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ἐκ Βιέννης καὶ ἓνας πιστὸς ἐκ Σλοβενίας. Ἔτσι, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ἐσύναξε στὴν Πανήγυρί του στὸν Ναὸ του στὴν Τσεχία διορθόδοξο ποίμνιο, πρὸς χαρὰν πνευματικὴν.

Ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης στὴν Ὀμιλία του, ἀναφέρθηκε στὴν κλήσι ἀφιερώσεως στὸν Θεὸ τοῦ συγχρόνου μας Ἁγίου Ἰωάννου († 1966), τὴν ὁποίαν ἐκπλήρωσε ἀρίστως, ὡς καὶ

στην Ἀποστολική του κλήσι, τὴν ὁποῖαν ἐτίμησε ὑποδειγματικῶς καὶ ὑπερβαλλόντως. Καὶ τοῦτο, διότι ζοῦσε ὁ Χριστὸς ἐντὸς αὐτοῦ διὰ τῶν ἁγίων ἀρετῶν, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς καθημερινῆς μεταλήψεως τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, ὁ Ἅγιος ἀπεκάλυπτε τὸν Χριστὸ μέσῳ ὅλης τῆς Χριστοζωῆς του καὶ τὸν προσέφερε διαρκῶς ὡς θαυμαστὸς Ἱεραπόστολος σὲ ἀναριθμήτους ἀνθρώπους ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς Ἡπείρους τῆς γῆς. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θαυματουργός, σὰν καλὸς καὶ διακριτικὸς Ποιμὴν, βοηθοῦσε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἴδουν τὴν ἁμαρτωλότητά τους καὶ νὰ ὀδηγηθοῦν σὲ γνήσια μετάνοια καὶ ἔνωσι μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μεταξύ τους. Καλεῖ δὲ καὶ ἐμᾶς σήμερα νὰ καθαρίσουμε τὴν συνείδησί μας, νὰ ἀποκολληθοῦμε ἀπὸ τὴν ἐφήμερη μέριμνα τοῦ κόσμου τούτου τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ἁμαρτίας, νὰ φωτίσουμε τὴν ψυχὴ μας καὶ νὰ ἐκπληρώσουμε ἀξίως τὴν χριστιανικὴ κλήσι μας, ἡ ὁποία εἶναι κλήσις ἀγιασμοῦ. Σωτήριο νόημα ἔχει νὰ εἴμαστε Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ὄχι μόνο στὸ ὄνομα καὶ στὰ λόγια, ἀλλὰ στὴν πράξι καὶ τὴν ἀλήθεια. Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν διατήρησι τῆς καθαρότητος τῆς Πίστεως ἀπὸ τοὺς ψευδοδιδασκάλους πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπαραιτήτως ἀπὸ τὴν ὀλόψυχη ἀφοσίωσί μας σὲ θεάρεστα ἔργα θυσίας καὶ ἀγάπης. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης μᾶς θέλει ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους κάθε ἐθνικότητος ἐνωμένους στὴν ἀληθινὴ Πίστι, ὥστε νὰ ὑμνοῦμε καὶ δοξάζουμε ἀπὸ κοινοῦ τὸ Ὅνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τέλος, ἐδόθησαν εὐχῆς στοὺς Κληρικοὺς καὶ τοὺς προσελθόντας πιστοὺς.

Ἐν συνεχείᾳ, ἔμπροσθεν τοῦ Ναοῦ, εὐλογήθησαν οἱ Ἄρτοι καὶ διενεμήθησαν εὐλογίαις.

Μικρὰ δεξίωσις μὲ κεράσματα παρετέθη ὑπαιθρίως στὸν χῶρο τῆς οἰκίας τῶν γονέων τοῦ π. Ἱερεμίου Βλαδιμήρου καὶ Ἄννης, οἱ ὅποιοι ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον Βάπτισμα μόλις περίσου καὶ πρωτοστατοῦν σὲ ἔργα ἀγαθά.

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης εἶχε μακρὰ συνάντησι μὲ ἕναν ἐκ τῶν Ἱερέων μας τῆς Τσεχίας σχετικὰ μὲ προσωπικὰ του θέματα.

Ἡ αἰφνίδιος δοκιμασία τοῦ Ἐπισκόπου ἐξ αἰτίας γαστρεντερικῶν διαταραχῶν ἀπὸ ἄγνωστο λόγο, ἀποτελέσει ἀφορμὴ ταλαιπωρίας του κατὰ τὴν συνέχεια τῆς ἐπισκέψεως, ἀλλὰ τὸ πρόγραμμα, θεῖα βοήθεια, συνεχίσθηκε ἀπαρεγκλήτως.

Σλοβακία

Τὸ πρωτὶ τῆς Δευτέρας, 19 Ἰουν./2 Ἰουλ., ἄρχισε τὸ ὁδικὸ ταξίδι γιὰ τὴν Νοτιοανατολικὴ Σλοβακία (Καρπαθορωσία), μέσῳ Οὐγγαρίας, καὶ ἡ ἄφιξις κατόπιν μακροῦ καὶ κουραστικοῦ ταξιδίου, λόγῳ καύσωνος, στὸ χωριὸ Μιχαλάνυ τῆς Σλοβακίας, πραγματοποιήθηκε τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας.

Ἐκεῖ, στὸν αὐλεῖο χῶρο τῆς οἰκίας τοῦ Ἱερέως μας Αἰδεσιμ. π. Βλαδιμήρου Μοχορίτα, ἀνεγέρθηκε Ναὸς μικρῶν σχετικὰ διαστάσεων, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀναγκαῖος, ἐφ' ὅσον μέχρι τώρα ὑφίστατο Παρεκκλήσιο ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Ἱερέως.

Στὸν Ναό, ὅπου οἱ ἐργασίες ἐτοιμασίας του διήρκεσαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης (!), τελέσθηκε ὁ Ἁγιασμὸς τῶν Θυρανοιξίων ἀπὸ τὸν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπο Γαρδικίου κ. Κλήμεντα ἐλληνοιστὶ, τῇ συμμετοχῇ τοῦ π. Γεωργίου. Ἐν συνεχείᾳ, χοροστατοῦντος τοῦ Ἀρχιερέως, τελέσθηκε ὁ Ἑσπερινὸς ἀπὸ τὸν π. Βλαδίμηρο σλαβονιστὶ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου τοῦ νέου Ναοῦ Ροστισλάβου τοῦ Ἰσαποστόλου, Βασιλέως τῆς Μεγάλης Μοραβίας (Θ' αἰ.). Στὸ τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ, ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης ἀπηύθυνε σύντομο χαιρετισμὸ στοὺς ὀλίγους συγκεντρωθέντας πιστοὺς, ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὸν ὠραῖο Ναό, ὡς καὶ εὐχῆς καὶ

εὐχαριστίες σὲ ὅσους ἐκοπίασαν καὶ συνέβαλαν μὲ κάθε τρόπο στὴν ἀνοικοδόμησί του.

Ἀργότερα, στὴν οἰκία τοῦ Ἱερέως, σὲ Σύναξι μὲ τοὺς παρόντας πιστοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβανόταν καὶ οἰκογένεια πιστῶν μας ἀπὸ τὴν Κρακοβία τῆς Πολωνίας, ὁ Ἐπίσκοπος ἀπύθυνε νοθεσίες πρὸς στηριγμὸν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ τόσο ἀπομακρυσμένου γεωγραφικῶς μικροῦ Ποιμνίου μας. Ὁ π. Βλαδίμηρος ἀναφέρθηκε σὲ πρόσφατες ἐπεμβάσεις τοῦ Ἁγίου Ροστισλάβου στὴν ἐξεύρεσι λύσεων γιὰ τὴν ἀνέγερσι τοῦ Ναοῦ του.

• **Τὸ** πρωτὶ τῆς Τρίτης, 20 Ἰουν./3 Ἰουλ., μετὰ τὸν Ὅρθρο, ὁ ὁποῖος ἐψάλη στὰ σλαβονικά, τελέσθηκε ἡ ἐόρτιος Θεία Λειτουργία ἀπὸ τὸν Θεοφιλ. κ. Κλήμεντα καὶ τοὺς Ἱερεῖς π. Βλαδίμηρο καὶ π. Γεώργιο, προσελθόντων τῶν ὀλίγων Ὁρθοδόξων πιστῶν τῆς περιοχῆς, μερικῶν ἐνδιαφερομένων ἑτεροδόξων, ὡς καὶ τοῦ Δημάρχου τοῦ χωριοῦ.

Στὴν Ὁμιλία του, πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν», ὁ Θεοφιλ. Γαρδικίου ἔκανε ἀναφορὰ στὴν Ἀγάπη τοῦ Ἁγίου Ροστισλάβου στὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον του, καὶ κατ' ἐπέκτασιν ὡς Ἡγεμόνος σὲ ὅλο τὸ Ἔθνος του. Ὁ Ἅγιος ἀγάπησε τὸν Θεὸ «ἐξ ὅλης καρδίας, ψυχῆς καὶ διανοίας», ἀλλὰ στὴν ἐντέλεια ὄχι μέσῳ τῆς παρεφθαρμένης διδασκαλίας τῶν φράγκων γερμανῶν ἱεραποστόλων· διότι, ἐκεῖνοι ἐπρέσβευαν καὶ ἐδίδασκαν ὄχι μόνον τὴν αἵρεσι τῆς τριγλωσσίας, δηλ. ὅτι ὁ Θεὸς λατρεύεται δηθεν μόνον μέσῳ τῆς ἑβραϊκῆς, ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τὴν σοβαρὴ αἵρεσι τοῦ filioque, ἡ ὁποία ὑποτιμᾷ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ πλήττει τὸ Ἁγιοτριαδικὸ Μυστήριον καὶ ἄρα τὴν ἴδια τὴν Οὐσία καὶ τὴν Πηγὴ τῆς Ἀγάπης. Ἡ τελεία Ἀγάπη τῆς Ἀληθείας ἔγινε γνωστὴ στὸν Ἡγεμόνα καὶ τὸ Ἔθνος τῆς Μοραβίας ἀπὸ τοὺς Θεσσαλονικεῖς Ἁγίους Ἰσαποστόλους Κύριλλο καὶ Μεθόδιο, οἱ ὁποῖοι κατ' αἴτησιν τοῦ Ἁγίου Ροστισλάβου ἐστάλησαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἁγίου Ροστισλάβου πρὸς τὸν πλησίον καὶ γενικὰ πρὸς ὅλο τὸ ἔθνος του, ἐκφράσθηκε μὲ τὰ καλὰ καὶ κοινωφελῆ ἔργα του καὶ τὴν πρόνοιάν

του για τὸν εὐαγγελισμό του, ἀλλὰ καὶ τὸν σταθερὸ ἀγῶνα του για τὴν ἐκκλησιαστικὴ του ὀργάνωσι καὶ τὴν ἐξασφάλισι ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας μὲ ἐλευθερία καὶ δικαιοσύνη. Ὅμως, ἡ ἀγαπητικὴ ἱεραποστολικὴ καὶ ἐθνικὴ του προσπάθεια ἀνακόπηκε ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἀληθείας, ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς, καὶ ὁ Ἅγιος Ροστισλάβος ἔλαβε ἐν τέλει στὴν Γερμανία τὸν ἐνδοξο μαρτυρικὸ στέφανο. Κι εμεῖς σήμερα, ἂν ἀγαποῦμε πραγματικὰ τὸν Θεό, πρέπει νὰ ὑπακούουμε πρόθυμα στὶς Ἐντολές Του καὶ νὰ ἔχουμε τὴν αἴθησι, ὅτι ἔστω καὶ ἂν ἐπιτελοῦνται μέσῳ ἡμῶν μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἔργα, κάνουμε ἀπλῶς τὸ χρέος μας ὡς δοῦλοι «ἀχρεῖοι». Ὁ Θεὸς ἀναμένει καὶ ἀπὸ ἐμᾶς νὰ ὑπερβούμε τὴν φυσικὴ ἀγάπη ἐναντι μόνον ὅσων μᾶς ἀγαποῦν καὶ νὰ ἀνέλθουμε στὴν προαιρετικὴ Ἀγάπη ἀκόμη καὶ ὅσων μᾶς μισοῦν. Αὐτὸ ἐπιτυγχάνεται στὸν βαθμὸ πὸν διώκουμε ἀπὸ μέσα μας τὴν ὑπερηφάνεια καὶ ταπεινούμενοι δεχόμεθα στὴν Χάρι τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἡ Ὅποία μᾶς καθαίρει καὶ μᾶς ἀνυψώνει ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο ἐπίπεδο σκέψεως καὶ συμπεριφορᾶς στὸ χαρισματικὸ καὶ θεῖο. Τέλος, ἐκφράσθηκαν εὐχές στὸν Ἐφημέριο π. Βλαδίμηρο καὶ τοὺς βοηθοὺς καὶ συνεργοὺς του, ὥστε νὰ δίδουν μίαν μαρτυρίαν Πίστεως καὶ Ἀληθείας ἐν Ἀγάπῃ.

Κατόπιν, λιτανεύθηκε ἡ Εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ροστισλάβου περίξ τοῦ Ναοῦ καὶ εὐλογήθηκαν οἱ ἄρτοι.

Στὴν ἐπακολούθησασα τράπεζα, ὁ Δήμαρχος τοῦ χωριοῦ ἐξέφρασε τὴν ἀγαθὴ διάθεσί του για τὴν μικρὴ μας Κοινότητα καὶ τὸν βαθύτατο ἐντυπωσιασμό του ἀπὸ ὅσα εἶδε καὶ ἄκουσε. Ἰδιαίτερη αἴθησι προξένησε ἡ ὁμολογία του, ὅτι για τὴν παροχὴ ἀδείας ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ μας στὸν χώρο μάλιστα ἰδιοκτησίας τοῦ Ἱερέως μας π. Βλαδιμήρου, ἠγειραν σφοδρὴ ἀντίδρασι οἱ Οὐνίται τῆς περιοχῆς, διότι δὲν ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἔχουν Ναὸ οἱ «συντηρητικοὶ Ὀρθόδοξοι» τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου! Ὅμως, τὸ δίκαιο καὶ ἡ ἀλήθεια ὑπερίσχυσαν καὶ οἱ Οὐνίται κατασχύνθησαν..

Τὸ ἀπόγευμα, ὁ Θεοφιλ. Γαρδικίου εἶχε συζήτησι μὲ συγκεντρωθέν-

τας πιστοὺς περὶ διαφόρων πνευματικῶν καὶ ἐπικαίρων θεμάτων. Ἀργότερα, δόθηκαν ὁδηγίες στὸν π. Βλαδίμηρο σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίπλωσι καὶ διακόσμησι τοῦ Ναοῦ καὶ ἐπίσης τοῦ παρεσχέθησαν πνευματικὲς διευκρινίσεις γιὰ θέματα ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσαν.

Ἐπίσκεψις-Προσκύνημα Μνημείων

Τὸ πρωὶ τῆς Τετάρτης, 21 Ἰουν./4 Ἰουλ., ἄρχισε τὸ μακρὸ ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς γιὰ τὴν Τσεχία μέσῳ καὶ πάλι τῆς Οὐγγαρίας. Πρὸ τῆς εἰσόδου στὴν Τσεχία, ἔγινε παράκαμψις γιὰ ἐπίσκεψι ἐπὶ τοῦ Σλοβακικοῦ ἐδάφους, πλησίον τοῦ χωριοῦ Κόπτσανι (Korčani) τοῦ μοναδικοῦ Ναοῦ ἀπὸ τὸν 9 αἰ., ἐποχὴ ἀνθίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ

στὴν Μεγάλῃ Μοραβία, ὁ ὁποῖος σώζεται ὀλόκληρος καὶ αὐτούσιος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν νεώτερη κεραμοσκεπὴ του. Ἐμπροσθεν τοῦ ἐντυπωσιακοῦ αὐτοῦ Μνημείου, ἀνευρέθη ὅτι ὑφίστατο Βαπτιστήριον.

Ἀπὸ ἐκεῖ, ἔγινε διέλευσις στὴν ἀπέναντι πόλι Χοντόνιν τῆς Τσεχίας καὶ κατόπιν μετάβασις σὲ μικρὴ ἀπόστασι στὸ Μικούλτσισε (Mikulčice), ὅπου ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἐντὸς τοῦ 11 αἰ. ἀνεκάλυψε ἐντυπωσιακὰ δείγματα μιᾶς τῶν σημαντικῶν ἐδρῶν ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ κέντρου τῆς Μεγάλῃς Μοραβίας (Παλαιὰ Πόλις ἢ Βέλιγκραντ). Στὸ Μουσεῖο τῆς περιοχῆς φυλάσσονται ἐντυπωσιακὰ εὐρήματα-ἐκθέματα τῶν ἱστορικῶν περιόδων τῆς πόλεως, τῆς πολιτιστικῆς τῆς ἀναπτύξεως καὶ μάλιστα τῆς σημαντικῆς χριστιανικῆς παραδόσεώς της. Ἐν συνεχείᾳ, στὴν ἰδιαιτέρου φυσικοῦ κάλλους περιοχὴ αὐτῇ, ἔγινε περιδιάβασις τῶν ἀνακαλυφθέν-

των θεμελίων ἀντιπροσωπευτικῶν κτισμάτων: Μικρῶν Ναῶν, τῆς Μεγάλῃς Βασιλικῆς, τῆς Ροτόντας, τοῦ Παλατιοῦ κλπ. Ἐπρόκειτο κατὰ τὸν 9 αἰ. γιὰ ἀπόρθητο φρούριο, περιβαλλόμενον ἀπὸ ποταμούς, ὅπου προφανῶς εἶχε τὴν ἔδρα τοῦ Ὁ Ἁγίου Ἡγεμῶν τῆς Μεγάλῃς Μοραβίας Ροστισλάβος, μὲ ἀναπτυγμένο πολιτισμὸ καὶ ἔντονη θρησκευτικὴ ζωή. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἀπὸ ἐδῶ διῆλθαν κατὰ τὴν ἐπίσκεψί τους στὴν

Μοραβία οί Ἅγιοι Ἰσαπόστολοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, ἐπίσης δὲ ὅτι ὁ Ἅγιος Μεθόδιος εἶχε τὴν πόλι αὐτὴ ὡς ἔδρα του κατὰ τὰ τελευταία ἔτη τῆς ζωῆς του ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Παννονίας καὶ Μοραβίας καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐδῶ ἐκοιμήθη, πιθανὸν καὶ ἐτάφη, τὸ ἔτος 885. Ἐπρόκειτο πράγματι γιὰ μία συγκινητικὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν ἱστορία τῆς Μεγάλης Μοραβίας καὶ γιὰ μία ζωντανὴ σύνδεσι μὲ τοὺς ἥρωες τῆς ἐποποιΐας της μέσω τῆς ψηλαφίσεως τῶν Μνημείων της...

Ἀργότερα, ἡ διέλευσις τῆς ἀποστολῆς ἀπὸ τὴν πόλι Μπρνό, ἐπέτρεψε αὐτὴν νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν μοναδικὸ ὀρθόδοξο Ναὸ αὐτῆς, ἀνήκοντα στὴν τοπικὴ ἐκκλησία Τσεχίας Σλοβακίας, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλέως τῶν Τσέχων Βακλάβου, ὁ ὁποῖος ὅμως ἦταν δυστυχῶς κλειστός.

Στὸ Γιεζντοβίτσε, ὅπου ἡ ἀποστολὴ κατέληξε, ἔγινε μία τελευταία συνάντησις τοῦ Θεοφιλ. κ. Κλήμεντος μὲ τὸν π. Ἰερεμία γιὰ τρόπους σταθεροποιήσεως καὶ βελτιώσεως-ἀναπτύξεως τῆς παρουσίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐνισταμένων στὴν χώρα, καὶ μάλιστα στὴν πρωτεύουσα αὐτῆς Πράγα, μία ὄντως σημαντικὴ ἀναγκαιότητα καὶ προτεραιότητα.

Ἐπιστροφή

Τὸ πρωτὶ τῆς Πέμπτης, 22 Ἰουν./5 Ἰουλ., ὁ Θεοφιλ. κ. Κλήμης μὲ τοὺς δύο ὑποδιακόνοὺς συνοδοὺς του μετέβησαν ὀδικῶς στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Βιέννης στὴν Αὐστρία ἀπὸ ὅπου ἀφίχθησαν σὺν Θεῷ ἀεροπορικῶς οἴκαδε ἀργὰ τὸ μεσημέρι, εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸ γιὰ τὴν εὐλογία τῆς θαυμαστῆς αὐτῆς ἱεραποστολικῆς ἐμπειρίας καὶ μάλιστα καὶ ἐξαιρετικῶς τὸν Ἅγιο Ἰωάννη Μαξίμοβιτς γιὰ τὴν αἰσθητὴ ἀντίληψι καὶ προστασία του!

Τῷ Θεῷ Χάρις καὶ Δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας!

